

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 maja 2017 r. D. N. wniósł przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o zapłatę kwoty 17 779,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 22 maja 2016 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż działał na rzecz pozwanego jako podwykonawca, wykonując usługę transportową w okresie od lipca 2015 r. do września 2015 r. Po wykonaniu usługi powód wystawił na rzecz pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 22 299,90 zł. Pozwany w odpowiedzi na fakturę wskazał, iż po potrąceniu wierzytelności pozwanego, powodowi przysługuje wierzytelność w kwocie 17 779,65 zł, która zostanie na jego rzecz uregulowana. Mimo upływu terminu płatności zadeklarowanego przez pozwaną oraz dodatkowego wezwania do zapłaty, pozwana nie uregulowała należności na rzecz powoda.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 26 maja 2017 r. Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W przepisany termin pozwana wniosła zarzuty od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa. Nadto o wstrzymanie wykonania ww. nakazu zapłaty oraz uchylenie zabezpieczenia udzielonego na jego podstawie, a także o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana w zarzutach podniosła zarzut przedawnienia roszczenia.

Postanowieniem z dnia 1 lipca 2017 r. Sąd oddalił wniosek pozwanej o uchylenie zabezpieczenia. Nadto strony nie doszły do porozumienia, mimo skierowania sprawy do mediacji.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powoda z pozwanym łączyła umowa przewozu, którą powód wykonywał jako podwykonawca pozwanej w okresie od czerwca 2015 r. do września 2015 r., przedmiotem umowy był transport ziemi i wapna.

Dnia 14 lipca 2015 r. sporządzono notatkę, w której wskazano, iż na rzecz powoda z tytułu wykonanych 59 kursów, przysługuje kwota 7788 zł. Następnie dnia 20 sierpnia 2015 r. sporządzono notatkę zgodnie z którą, za wykonanie 50 kursów przysługuje powodowi kwota 7500 zł. Dnia 25 sierpnia 2015 r. sporządzono kolejną notatkę, zgodnie z którą za 16 kursów przysługuje powodowi kwota 2800 zł. Dnia 31 sierpnia 2015 r. sporządzono notatkę, zgodnie z którą na rzecz powoda przysługiwała zaległa kwota 3000 zł.

Po wykonaniu umowy, D. N. wystawił na rzecz pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. fakturę VAT nr (...) z dnia 30 kwietnia 2016 r., na kwotę 22 299,90 zł brutto, z tytułu wykonania umowy przewozu w okresie od lipca 2015 r. do września 2015 r.

Dowód:

- karty przewozu k. 12-23;
- wydruki z notatnika k. 90-93;
- faktura VAT nr (...) k. 8;
- zeznania świadka T. S. k. 132-133;
- zeznania świadka M. Z. k. 134;

Dnia 21 maja 2016 r. główna księgowa spółki (...) sporządziła pismo o dokonanej kompensacie wierzytelności powoda o kwotę 4520,25 zł. Wobec czego powodowi przysługiwała pozostała wierzytelność w kwocie 17 779,65 zł. Pozwana wskazała jednocześnie, iż płatność wskazanej kwoty nastąpi do dnia 16 sierpnia 2016 r.

Dowód:

- oświadczenie o kompensacie k. 11;
- zeznania świadka W. M. k. 132;
- zeznania świadka T. S. k. 132-133;

Mimo upływu terminu płatności, pozwana nie uregulowała zobowiązania na rzecz powoda.

Wiadomością e-mail z dnia 10 kwietnia 2017 r. pełnomocnik powoda, poinformował pozwaną, iż wobec nieuregulowania należności z tytułu faktury VAT nr (...) złożył wniosek o ogłoszenie upadłości pozwanej.

Pismem z dnia 11 kwietnia 2017 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty pozostałej należności z faktury VAT nr (...) w kwocie 17 779,65 zł w terminie do dnia 18 kwietnia 2017 r.

W odpowiedzi wiadomością e-mail z dnia 11 kwietnia 2017 r. pełnomocnik pozwanej poinformował pełnomocnika powoda, iż wierzytelność powoda z tytułu ww. faktury uległa przedawnieniu i z tego powodu spółka odmawia spełnienia roszczenia.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 11 kwietnia 2017 r. wraz z dowodem nadania k. 9-10;
- wniosek o ogłoszenie upadłości k. 55;
- korespondencja e-mail k. 53-54;

Pozwana uwzględniła wierzytelność powoda wraz z dokonaniem potrąceniem w rejestrze zakupów VAT za miesiąc kwiecień 2016 r.

Dowód:

- rejestr zakupów VAT za kwiecień 2016 k. 102-110;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie, tym samym nakaz zapłaty z dnia 26 maja 2017 r. (XI GNC 986/19) należało utrzymać w mocy.

Powód świadczył usługi sprzętowe ciężarówką przewożąc materiały sypkie na rzecz pozwanej. Zdaniem Sądu w takiej konfiguracji faktycznej, podstawa była nie umowa przewozu, ale nienazwana umowa o świadczenie usług (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 września 2015 r., I ACa 227/15), do której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Dlatego podstawą żądania powoda jest norma zawarta w art. 734 § 1 k.c. oraz art. 735 k.c. Zgodnie z treścią tych przepisów przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie. Jeżeli nie ma obowiązującej taryfy, a nie umówiono się o wysokość wynagrodzenia, należy się wynagrodzenie odpowiadające wykonanej pracy.

Nie ma podstaw do odnoszenia się do umowy przewozu. Zasady zawierania umów przewozu oraz obowiązki i uprawnienia stron reguluje ustawa z dnia 15 listopada 1984r – Prawo przewozowe (Dz.U. z 2000 Nr 50 poz. 601 ze

zm.), a także Kodeks cywilny. Zgodnie z umową przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy (art. 774 k.c.).

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Prawa przewozowego Ustawa reguluje przewóz osób i rzeczy, wykonywany odpłatnie na podstawie umowy, przez uprawnionych do tego przewoźników, z wyjątkiem transportu morskiego, lotniczego i konnego. Zgodnie z art. 2 ust. 1 P. jest obowiązany podać do publicznej wiadomości zakres swojego działania, a w szczególności adresy punktów odprawy i sposób zawierania umowy przewozu. Zgodnie z art. 35 ust. 1 Pr. przewozowego Przesyłkę towarową stanowią rzeczy przyjęte do przewozu na podstawie jednego listu przewozowego lub innego dokumentu przewozowego, zwanego dalej także "listem przewozowym", w którym – zgodnie z art. 38 ust. 2 – nadawca zamieszcza: 1) nazwę i adres nadawcy, jego podpis oraz określenie placówki przewoźnika zawierającej umowę; 2) miejsce przeznaczenia przesyłki oraz nazwę i adres odbiorcy; 3) określenie rzeczy, masy, liczby sztuk przesyłki, sposobu opakowania i oznaczenia; 4) inne wskazania i oświadczenia, wymagane albo dopuszczone zgodnie z przepisami ze względu na warunki danej umowy lub sposób rozliczeń.

W rozpoznawanej sprawie żadne listy przewozowe nie były sporządzane, przewóz materiałów sypkich organizowany był ad hoc bez szczegółowej specyfikacji ilości przewożonego towaru. Brak też danych aby powód realizował obowiązek przewoźników wskazanych w prawie przewozowym, jak np. w art. 2. Zdaniem Sądu takie działanie oznacza świadczenie usług, a nie umów przewozu.

Pozwana podniosła zarzut przedawnienia, lecz okazał się on niezasadny. Zgodnie z treścią art. 117 § 1 i 2 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. W przypadku wynagrodzenia za świadczenie usług znajduje zastosowanie dwuletni termin przedawnienia - art. 751 pkt 1 k.c. dotyczy roszczeń o wynagrodzenie za czynności spełnione przez osobę prowadzącą przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ KC, (wyrok SN z 8.3.2012 r., V CSK 90/11; wyrok SN z 14.1.2004 r., I CK 54/03, OSNC 2005/2/35). Usługi świadczone były w lipcu 2015 r., a pozew wytoczony został 18 maja 2017 r., co skutecznie przerwało bieg przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Niezależnie od powyższego bieg terminu przedawnienia dotyczy roszczeń wymagalnych, a w tej sprawie w wystawionej fakturze VAT dnia 30 kwietnia 2016 r. wskazano termin płatności do dnia 21 maja 2016 r., a pozew złożono nawet przed upływem roku od tej daty. Wreszcie główna księgowa pozwanej, w sporządzonym oświadczeniu o potraceniu wskazała, iż zapłata nastąpi do dnia 16 sierpnia 2016 r. Art. 123 § 1 k.c. stanowi, że bieg przedawnienia przerywa się m. in. przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Stosownie do art. 124 § 1 k. c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Ciężar wykazania, że do przerywania biegu przedawnienia doszło, spoczywał na powodzie (art. 6 k.c.) Pozwana złożyła swoje oświadczenie 21 maja 2016 r., od tego dnia termin przedawnienia biegł na nowo i zakończył się w dniu 21 maja 2017 r., tymczasem pozew złożono w 18 maja 2017 r., a więc przed upływem terminu przedawnienia.

W rozpoznawanej sprawie powód wykazał wysokość dochodzonego roszczenia, przedkładając fakturę i oświadczenie o kompensacie sporządzone przez główną księgową pozwanej. Natomiast pozwana nie wykazała w ocenie Sądu spełnienia świadczenia, na co miał wskazywać świadek T. S., omawiając kserokopię swojego notatnika. Sąd uznał ten dowód za mało wiarygodny, albowiem nieznana była data i okoliczność sporządzenia tych notatek, nadto strona pozwana nie była w stanie wykazać skąd pochodziły środki, które miały zostać przekazane powodowi w gotówce. Świadek wskazał jedynie, iż środki te pobierał od prezesa spółki. Należy mieć na uwadze, iż była to łączna kwota siedemnastu tysięcy złotych. Biorąc pod uwagę obecne zasady funkcjonowania podmiotów gospodarczych rozliczenia gotówkowe powinny stanowić margines transakcji pomiędzy przedsiębiorcami. Taka transakcja musi mieć ślad wypłacanych pieniędzy z rachunku przedsiębiorcy i pozwana żadnych takich danych nie przedstawiła, w szczególności brak jakichkolwiek raportów kasowych potwierdzających obrót. Z tych względów Sąd uznał przedłożone przez stronę na rozprawie wydruki za mało wiarygodne.

Przechodząc do zarzutu pozwanej, jakoby główna księgowa nie była uprawniona do wystawienia oświadczenia o kompensacie, mało przekonująca jest argumentacja świadków co do zakresu obowiązków głównej księgowej w spółce. Twierdzenie o tym, że taka osoba nie jest kompetentna nawet do wystawiania faktur jest w świetle obrazu

funkcjonowania spółek widocznych z perspektywy sądu mało przekonujące. Z zasady to przede wszystkim główna księgowa zajmuje się nawet nie wystawianiem, co weryfikacją faktur (a więc jej kompetencje idą daleko dalej niż mechaniczne wystawianie faktury). Orzecznictwo sądowe w zakresie twierdzeń ogólnie nazwanych „finansowych” nadaje szczególną wagę twierdzeniom głównej księgowej jako osoby z założenia odpowiedzialnej za właściwe księgowanie w spółce i z tego powodu przyjmuje się możliwość opierania podstaw do wydania nakazu zapłaty na dokumentacji opisanej przez główną księgową. Praktycznie też w spółkach – zwłaszcza o dość szerokim zakresie działania i prowadzonych różnych interesach – czyli takich jak pozwana, nie jest tak że każda decyzja podejmowana jest na poziomie członków zarządu, bowiem takie osoby mogą upoważnić i upoważniają pracowników do podejmowania różnych czynności. Zasadą jest, że główna księgowa podejmuje decyzje finansowe, ze skutkiem obciążającym spółkę. W przeciwnym razie osobę taką należało zatrudnić na mniej eksponowanym stanowisku, jako np. specjalistę od przyjmowania wpłat. Nadanie jej statusu głównej księgowej oznacza, że obecnie mało wiarygodne są twierdzenia, że osoba taka nie może wystawiać faktur. W. M. przyznała że główna księgowa także zajmowała się wystawianiem faktur, a prezes zarządu M. Z. zeznała, że główna księgowa wykonywała bilanse i rachunki zysków i strat, a także składała comiesięczne deklaracje do Urzędu Skarbowego. Sprzeczne z tym jest więc twierdzenie że nie była ona kompetentna do ustalania salda zadłużenia, ponieważ na tym m.in. polega sporządzanie rachunków zysków i strat. Ciężar wykazania, że główna księgowa niezgodnie z prawdą wystawiła dokument „oświadczenie o kompensacie” spoczywa na pozwanej i pozwana w szczególności zaniechała przeprowadzenia dowodu z zeznań samej B. E.. W takim układzie faktycznym Sąd uznał, że dokument z dnia 21 maja 2016 roku jest zgodny z prawdą, pozwana nie wykazała aby po tej dacie zapłaciła dług powodowi i dlatego dochodzone roszczenie zostało w całości uwzględnione.

W konsekwencji utrzymano nakaz zapłaty w mocy w całości.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje podstawę prawną w art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Orzeczenie o kosztach jest w utrzymanym w mocy nakazie zapłaty, stąd rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w wyroku dotyczy kosztów dodatkowych, poniesionych ponad te z nakazu zapłaty. Takie koszty wprost wynikają ze stawek minimalnych pełnomocnika związanych z postępowaniem nakazowym i zwykłym, gdzie przy podanej wartości przedmiotu sporu, jest to różnica 1200 zł (por. § 2 pkt 5 i § 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 507 ze zm.). Oprócz tej kwoty 1200 zł w punkcie II wyroku zasądzeniu podlegał koszt postępowania zabezpieczającego w łącznej kwocie 1704,20 zł przyznany na podstawie wniosku powoda z dnia 16 lutego 2018 r., na skutek uprawomocnienia się z dniem 15 lutego 2018 r. postanowienia komornika sądowego przy (...) P. i (...) w S. J. W. z dnia 17 stycznia 2018 r.

Zgodnie z art. 745 § 1 k.p.c. o kosztach postępowania zabezpieczającego sąd rozstrzyga w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, a o kosztach postępowania zabezpieczającego później powstałych rozstrzyga na wniosek strony sąd, który udzielił zabezpieczenia. Według zaś § 2 tego przepisu, jeżeli postanowienie, w którym udzielono zabezpieczenia, zostało wydane przed wszczęciem postępowania w sprawie, a uprawniony nie zachował wyznaczonego mu terminu do jej wszczęcia, obowiązany może w terminie dwóch tygodni od upływu tego terminu złożyć wniosek o przyznanie mu kosztów. W tym terminie wniosek taki może zgłosić uprawniony, jeżeli nie wytoczył sprawy dlatego, że obowiązany zaspokoił jego roszczenie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w uchwale z dnia 22 września 1995 r. (III CZP 117/95) przepis ten należy w drodze analogii stosować w sytuacji, gdy nakaz zapłaty jest orzeczeniem kończącym postępowanie, a zabezpieczenie powództwa na podstawie tego nakazu nastąpiło w drodze czynności komornika, przy czym przewidziany w paragrafie 2 dwutygodniowy termin do złożenia wniosku należy liczyć od daty uprawomocnienia się postanowienia komornika o ustaleniu kosztów postępowania zabezpieczającego. Sąd jest związany prawomocnym postanowieniem komornika o kosztach, w zakresie kosztów należnych organowi egzekucyjnemu. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2013 r. (III CZP 12/13) w postępowaniu o wykonanie zabezpieczenia, którego podstawę stanowi nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym, komornik ustala na podstawie art. 770 k.p.c. w związku z art. 743 § 1 k.p.c. koszty należne mu jako organowi egzekucyjnemu (opłaty egzekucyjne i wydatki gotówkowe), natomiast sąd orzeka o wszystkich kosztach

postępowania zabezpieczającego (art. 745 § 1 k.p.c.). Z powyższego wynika, że Sąd nie jest związany ustaleniem komornika w zakresie należnego stronie zwrotu poniesionych przez nią kosztów, w tym wynagrodzenia pełnomocnika reprezentującego stronę w postępowaniu zabezpieczającym i dodatkowo przy orzekaniu o kosztach postępowania zabezpieczającego obowiązuje ogólna zasada odpowiedzialności za wynik postępowania (art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)